

OKRĄŻAĆ (29) *vb impf*

o oraz a jasne.

praes 1 sg okrążam (17). ◊ 3 sg okrążą (4). ◊ 3 pl okrążają (3). ◊ *praet* 3 sg m okrążył (1). ◊ *fut* 3 pl m pers będą okrążyć (1). ◊ *part praes act* okrążając (2) *MiechGlab*, *BielKron*, okrążając (1) *SeklKat*. *Sł stp*, *Cn notuje*, *Linde XVII(XVIII) – XVIII w.*

Otaczać; *circinare* *Mącz*, *Calep*, *Cn*; *circumire* *Vulg*, *Cn*; *circulare*, *circumdare*, *circumoenire* *Mącz*, *Calep*; *ambire* *Calep*, *Cn*; *cingere*, *circumflectere*, *circumvadere* *Mącz*; *decircinare*, *detornare*, *globare*, *rotundare* *Calep*; *circumcingere*, *circumcurrere*, *circumcursare* *Cn* (29) : *Cingo*, *Opáfuyę* *Obłápiam/* *Okrążam*. *Mącz* 54a, 54b, c, 92a, 130a, 303d, 472c; *Ambio* – *Okrążam*, *obaczam*, *obwiiam*. *Calep* 59b, 196b, 197a, 200a, 201a, 291a (9).

Zwrot: »ze wszech stron okrążyć« (1): *Circumvenio*, *Ze wśzech ftrón okrążam/ obftępuyę/ opádam/ obgániam*. *Mącz* 482c.

a. *Posuwać się, zataczać kręgi dookoła kogoś lub czegoś [w tym: kogo, co (5)] (6)* : *Conuertentur ad uelperam et famem patientur vt canes: et circuibunt ciuitatem*. *Nawroczą fie kwieczoru á głód będą cirpieć iako pfi/ a będą miałto okrążyć*. *WróbŻółt* 58/16.

okrążyć czym [= którędy] (1): *Hiszpani Portugálscy Afrykę wśzyfthkę okrążaią morzem/ pod południe* *BielKron* 278v.

Zwroty: »daleko okrążyć« = *nie zbliżyć się, omijać (1)*: *Tám [w Portugalii] iest Vlisboná miáłto [...]/ do ktorego z Indiey/ z Afryki/ z Murzińkich ziem kupie drogie przychodzą/ wśzytkę Afrykę y iey niewyliczone krolestwá dáleko około okrążaią* *BielKron* 278.

»około okrążyć« (1): *BielKron* 278 *cf* »daleko okrążyć«.

Przen (3) : *Tot res repente circumvallant, unde emergi non potest, Metapho*. *Ták mię wiele rzeczy z naglá nápadáyą/ okrążayą/ przychodzą ná mię z których fie trudno wyplieść/ wybrnąć/ wynorzyć mogę*. *Mącz* 475a.

a) *O szatanie: czyhać na duszę ludzką (2)* : *PatKaz III* 146v; *Diabel ten też nas kuffy okrążaiąc ferca nafze aby nas pozarł/ wgrzechy przywodząc* *SeklKat* Tv.

b. *Znajdować się dookoła czegoś, stanowić otoczkę, opasywać [kogo, co] (6)* : *Pierwśza błonka wierzchnia/ fpodnie dwie błoncze: y wśzythko dziecię okrąży/ á k themu broni dzieciátka od złych wilkości iadowitych* *FalZioł* V 15v; *GlabGad* E4v; *Przez złoty zawoy ktory głowę człowieczą przyodziewa y okrąży głowę [quae caput hominis induit et congerit]/ nas być zwycięfće á nie zwyciężone domniemawamy*. *HistAl* C6; *Mącz* 258d; **[To [powietrze] też okrąży Zywiół wodny/ á lámo od ogniowego Zywiółu iest okrążono. Cresc 1571 3]**.

okrążyć od której strony (1): *Vallis ábo doł głęboki Iozáphát/ okrążył miáłtho od ftrony wśchodu Słóńca pod gorę Oliwną wchodząc* *BielKron* 265.

Zwrot: »okrążyć z daleka« = *omijać (1)*: *Wolha druga rzeka [...]. Ktora gdy ku połnoczy płynie wśzędy Don okrążaiąc [circuens] z daleka zklánia fie miedzi południe á wśchod floncza y wpada w morze Euxinum* *MiechGlab* 25.

Synonimy; *otaczać*; **a.** *obchodzić, obstępować*; **b.** *opasować*.

Formacje współrdzenne cf **KRĄŻYĆ**.

Cf [OKRAŻAJĄCY]

JDok